

U dijalogu treba rizikovati

Dijalog između hrišćana nije lagan. Pun je zamki. Briga i kritika. Ali treba rizikovati. Ako se hrabro ne opkladimo nikada se ništa neće promeniti... To je Papin poziv na dijalog. Ostvariv vidik. Realističan.

Za Mariju Voče, [predsednicu Pokreta Fokolara](#), „postoje zidovi koji nas dele“ ali na njih se treba popeti. I preskočiti ih. „Biće teško, ali treba rizikovati“, kaže predsednica Fokolara. I ne okleva kada kaže da se Jovana Pavla II sećamo zbog „duha Asiza“ a papa Franja će ući u istoriju zbog „duha Lunda“.

Hodati. **Ključna reč je hodati.** Jer „istinu tražimo u hodu“. Marija, ili *Emaus*, kako je zovu prijatelji iz Pokreta, oduševila se dok je opisivala viziju ekumenizma Pape Franje. Njene oči sijaju kada se govori o crkvenoj stvarnosti kojoj je poziv upravo jedinstvo. To je putanja koju je zacrtala osnivačica pokreta, [Kjara Lubik](#). Jedan od retkih Pokreta koji su nastali u katoličkoj crkvi, a koji prihvata kao pripadnike i vernike drugih crkava. U njemu žive i mole se zajedno. Istinska retkost u vremenima fragmentacije.

„Uverena sam da je pravi katolicizam onaj kakvim ga Bog zamišlja i mislim da će to biti **zajedničarenje zajednica, svaka sa sopstvenim identitetom**. Mislim da ćemo stići do toga, jer mora se ostvariti da svi budu jedno. Hristos je to tražio i doći ćemo do toga da se sačini jedno jedino hrišćanstvo svih hrišćana. Ne jedna sama Katolička crkva; katolička u smislu sveopšta da, ali ne jedna jedina Rimski crkva ili jedna jedina Carigradska crkva“, kaže Marija Voče u intervjuu za nedeljnik [Alfa i Omega](#).

Njene reči zvuče kao provokacija. Kao da traže da se pomere granice zapadne crkve preko racionalnih međa. „Naravno, provokativno je! Baš provociram!“ mirno odgovara u gostoljubivoj sali centralnog sedišta Pokreta koje se nalazi u mestu Roka di Papa na brdašcima južno od Rima. U njenoj „provokaciji“ kao da se oseća podrška argentinskog Pape.

Sam papa Franja je njoj ukazao jedan nesvakidašnji gest. Prilikom poslednjeg bdenja na Duhove, prošlog 3. juna, Papa je sazvao harizmatičke pokrete, katoličke i ne katoličke, da bi u Rimu jedan dan proživeli zajedno. Pre početka Papa je izričito pitao za Mariju Voče. Jedan sveštenik je išao da je potraži. Ona je, inače, učestvovala kao običan hodočasnik, no prihvatila je da pristupi grupi lidera koji su sedeli na bini. Na kraju svog govora Papa joj se približio i, na veliko iznenađenje okupljenih, uhvatio ju je za ruku uz uzvik: „Dođi Marijo...“ Samo to. Ništa nije dodao. I zajedno su napustili okupljene.

„Za mene je to značilo da je on u svojoj viziji želeo da pokaže Marijinu prisutnost pored Pape, prisutnost jedne harizme, svih harizmi, kao podršku njegovom učenju“, izjavila je predsednica Fokolara.

I dodala da „Od prvog trenutka, kada sam čula Papu, kada se pojavio na balkonu da bi pozdravio mnoštvo, i predstavio kao rimski biskup, rekla sam: „Ovaj Papa je ekumenskog duha“. A nisam ga poznavala. Njegov način da se predstavi kao biskup a ne kao Pontifeks, već je bio jasan znak te njegove sposobnosti da razgovara sa drugim Crkvama“.

Duh Lunda

Horhe Mario Bergoljo – seća se Voče – proživio je ekumensko iskustvo u čestim bratskim kontaktima sa drugim crkvama u Buenos Airesu. Bio je blizak ljudima, bio je povezan sa italijanskim pastorom

Traetinom Kazerta. U toj prošlosti Marija Voče prepoznaje klice onoga šta se desilo kasnije, za vreme pontifikata, koji je doživeo vrhunac u prisustvu Pape, pre gotovo godinu dana, u Lundu, u Švedskoj, na obeležavanju 500. godišnjice protestantske Reforme Martina Lutera.

„Šta se desilo u Lundu? Nešto ogromno, jer su se dvojica crkvenih poglavara, na istom nivou autoriteta, susreli, potpisali deklaraciju, sklopili sporazume. Sada se treba pobrinuti da ta ogromna stvar ne ostane samo jedna od mnogih deklaracija, nekakav važan učinjen korak ali bez uticaja“, primećuje. Izazov je dakle u tome da repliciramo Papin stav i ujedinito se sa „duhom Lunda“. Da. Prema njenom mišljenju, kao što je međureligijski skup 1986. godine, koji je sazvao Karol Wojtila, pokrenuo „duh Asiza“, tako je gest argentinskog Pape prema luteranima i evangelistima otvorio novu etapu dijaloga.

„Budući da se Pape Jovana Pavla II sećamo zbog **„duha Asiza“**, ja verujem da ćemo se sadašnjeg Pape sećati zbog **„duha Lunda“**; to jest, ostavio je neizbrisiv pečat kapaciteta da poštuje, da se moli sa jednom ženom koja je biskup, da stoji kraj ovih osoba, da on prvi krene, prevaziđe protokol, štaviše kao da je to sasvim uobičajeno“, rekla je Voče.

„Nemoj se družiti sa onom osobom, on je pentekostalac“

Iako ovaj optimizam ima svoje granice, Marija Voče ih ne poriče. Priznaje da „nažalost“ među katolicima postoje još uvek stavovi prošlosti. Ima onih koji misle „crkva smo mi“ svi ostali su van nje. „Sećam se da mi je mama govorila: 'Nemoj se družiti sa onom osobom, on je pentekostalac', kao da se radi o đavolu lično, u onim vremenima bio je to krivičan čin“, priznaje.

Kroz vreme ovekovečen stav doveo je do nekakvog duhovnog zamora, smatra on i sama priznaje „Usporili smo istoriju. Nismo se prepustili učmalosti, ali možda smo zbog straha usporili istorijske procese. Ne kažem čitava Crkva, nego mnogi njeni članovi“.

Međutim, odmah zatim pojasni: „Braća smo, povezani krštenjem, oni žive isto Jevanđelje kao ja, sa istom privrženošću s kojom živim ja. Ko sam ja da sebi dozvolim da kažem da on pred Bogom vredi manje od mene? Ne mogu tvrditi da to svi shvataju i da tako žive. Ali mogu da kažem da treba da idemo napred u tom pravcu i sigurno je da u tom smislu Papa daje snažan impuls“.

Kako nastaviti? Prema Mariji Voče na mnogo načina. Između ostalog treba ponovo **proceniti velike ličnosti crkvene istorije**, kao što je Luter; trebamo ceniti mučeništvo hrišćana koji daruju svoje živote ostajući verni sopstvenoj veri pa bilo kojoj Crkvi pripadali, nalaziti izraze ispovedanja sopstvene vere na, za sve „više prihvatljiv način“. A pre svega, **živeti konkretno zajedničku veru**. Bez razlika. Jer nova etapa dijaloga koji papa Franja promoviše se postiže hodajući, ne stojeći.

Ova opklada implicitno donosi rizike. Jedan od njih je nedostatak znanja. Kao lider jednog Pokreta koji je veoma proširen i ukorenjen po čitavom svetu, Voče kod katolika konstatuje očigledan nedostatak znanja o veri. To je realnost – kaže ona – koja treba u Crkvi probuditi brigu da se sopstveni vernici obučavaju tako da mogu u potpunosti izraziti svoj identitet, tražeći one vrednosti koje ih karakterišu.

„Važno je obratiti pažnju na obrazovanje, učenje vere je siromašno, ali treba rizikovati, ako se ne rizikuje ne napreduje se; ako napravimo hrabro taj korak ostajemo zakočeni. Ovo je izvanredan ekumenski hod kakvim ga Papa promoviše. Mi osećamo da mu treba pomoći da se čitava ta stvarnost

pretvori u stvarnost naroda, taj ekumenizam treba da postane ekumenizam života, konkretan ekumenizam“, rekla je.

Nije reč o stvaranju zbrke, ili o gubitku sopstvenog identiteta. Nego da podelimo trenutke, čak i liturgijske obrede, izbegavajući čudna mešanja, bez pristupanja evharistijskom zajedništvu. Ali treba da podignemo glas zajedničke molitve.

Zbog toga dodaje: „**U ovom hodu treba još nešto učiniti? Sigurno da ima posla! Sve dok na svetu bude mesta gde hrišćani između sebe ratuju ili nastoje da dominiraju jedni nad drugima ili su razdvojeni, ima mnogo posla**“.

Andres Beltramo Alvarez